

предисл. Л.И.Евченко. -М.: Экономика, 1989. **5.** *Нагао Теруя*. Управленческое поведение // В кн.: Как работают японские предприятия: Сокр. пер. с англ. / Под ред. Я. Мондена и др. - М.: Экономика, 1989. **6.** *Тараненко І.* Компетентність - вимога сучасності // Світло. Науково-методичний і інформаційно-пізнавальний освітній часопис, 1996, №1. **7.** *Вербицкий А.А., Юрасов В.А.* Высшая школа в системе непрерывного образования // В сб.: Тенденции развития высшей и средней специальной школы. Сб. науч. трудов. -М.: НИИВПП, 1988. **8.** *Сэндидж Ч., Фрайбургер В., Ротцолл К.* Реклама: теория и практика: Пер. с англ. / Общ. ред. и вступ, ст. Е.М.Пеньковой. - М.: Прогресе, 1989.-630с. **9.** *Болотов В.А., Сериков В.В.* Компетентностная модель: от идеи к образовательной программе // Педагогика (Москва), 2003, №10. - с.8-14.

Н. Креденець

ЗАГАЛЬНОМЕТОДОЛОГІЧНІ ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Освітлюють теоретико-методологічні основи педагогічної системи формування професійної компетентності майбутніх фахівців в ході їх учбової підготовки. Розкрита роль людського чинника в учбовому процесі і показані основні дороги його інтенсифікації.

Н. Креденець

ОБЩЕМЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПРИНЦИПЫ ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ

Освещаются теоретико-методологические основы педагогической системы формирования профессиональной компетентности будущих специалистов в ходе их учебной подготовки. Вскрыта роль человеческого фактора в учебном процессе и показаны основные пути его интенсификации.

Í. Kredenec

OBSCHEMETODOLOGICHESKIE PRINCIPLES OF FORMING OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE SPECIALISTS

Light up teoretiko-metodologicheskies bases of the pedagogical system of forming of professional competence of future specialists during their educational preparation. The role of human factor is unsealed in an educational process and the basic ways of his intensification are rotined.

Стаття надійшла до редакції 18.01.2010

УДК 378.14

В.О. Тюріна, І.В. Морквян,

м. Харків, Україна

ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ СФОРМОВАНOSTІ ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У СТУДЕНТІВ ВИЩІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Загальна постановка проблеми. Зміни, що відбуваються в останнє десятиліття у всіх сферах діяльності сучасного суспільства, зумовили якісно нові вимоги до підготовки фахівців. Сьогодні успішна професійна і соціальна кар'єра неможлива без сформованості готовності до опанування новими технологіями, адаптування до нових умов праці, вирішувати нові професійні задачі.

У наш час обсяг нових знань збільшується за рік приблизно в два рази, тому традиційними способами передати і засвоїти інформацію в повному обсязі у колишніх тимчасових рамках навчання вже неможливо. Освітні установи, орієнтовані виключно на академічні і енциклопедичні пізнання випускника, з погляду нових запитів ринку праці, на сьогодні є застарілими. Необхідно знайти такий спосіб передачі інформації, який передбачає здійснення принципу: в менші терміни – більше знань, умінь, навичок і досвіду практичної діяльності.

Тому, перед сучасною освітою постала проблема: як навчити майбутніх спеціалістів орієнтуватися у швидкоплинному інформаційному просторі. Для вирішення цієї проблеми існують різні Державні програми з інформатизації освіти. Наприклад, у Державній програмі "Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці" наголошується, що важливим завданням вітчизняної освіти, від успішності вирішення якого значною мірою залежатиме розвиток країни та її місце у світовій спільноті, є підготовка підростаючого покоління до життя і діяльності в умовах сучасного інформатизованого суспільства [7]. Розв'язання поставленого завдання потребує комплексного підходу до інформатизації навчального процесу в загальноосвітніх навчальних закладах і зумовлює нагальну потребу у високоосвічених учительських кадрах, спроможних ефективно використовувати потужний потенціал сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у різних сферах професійної діяльності і здатних не тільки до використання, а й до активного створення інформаційного навчального середовища в освітньому закладі.

Проблемам інформатизації освіти присвячені праці Л. Білоусової, В. Бикова, І. Булах, Ю. Дорошенка, М. Жалдака, С. Жданова, Ю. Жука, В. Клочка, Є. Кузнецова, Ю. Машбиця, Н. Морзе, С. Пейперта, Ю. Рамського, С. Ракова, І. Роберт, О. Співаковського, Н. Тверезовської, М. Шкіля та ін. Інформаційно-комунікаційні технології, стрімко вдосконалюючись, нарощують свій освітній потенціал, проте практика навчання свідчить про відставання темпів запровадження новітніх досягнень зазначених технологій у реальний навчальний процес закладів освіти. Однією з вагомих причин такого відставання є недостатність спрямованості навчального процесу у вищих педагогічних закладах освіти на забезпечення всебічної підготовки майбутнього вчителя до свідомого й ефективного застосування інформаційно-комунікаційних технологій.

Використання засобів інформатизації освіти робить реальний позитивний вплив на інтенсифікацію праці педагогів, а також на ефективність навчання школярів і студентів. В той самий час будь-який досвідчений викладач підтвердить, що на фоні достатньо частого позитивного ефекту від упровадження інформаційних і

комунікаційних технологій, у багатьох випадках використання засобів інформатизації ніяк не позначається на підвищенні ефективності навчання школярів або студентів, а в деяких випадках таке використання має негативний ефект. Тому, навчання коректному, виправданому і доречному використовуванню засобів інформаційних і телекомунікаційних технологій має увійти до змісту підготовки педагогів в області інформатизації освіти.

Необхідним є комплексне навчання майбутніх і теперішніх викладачів основам інформатизації освіти.

Основними цілями підготовки педагогів в галузі інформатизації освіти є такі:

- ознайомлення з позитивними і негативними аспектами використання інформаційних і телекомунікаційних технологій в освіті;
- формування уявлення про роль і місце інформатизації освіти в інформаційному суспільстві;
- формування уявлення про видовий склад і галузі ефективного вживання засобів інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ);
- ознайомлення із загальними методами інформатизації, адекватними потребам навчального процесу, контролю і вимірювання результатів навчання, науково-дослідної і організаційно-управлінської діяльності навчальних закладів;
- формування знань про вимоги, що пред'являються до засобів інформатизації освіти, основні принципи і методи оцінювання їх якості;
- навчання мови інформатизації освіти, що формується (з паралельною фіксацією і систематизацією термінології);
- формування у педагогів стійкої мотивації до участі у формуванні і упровадженні інформаційного освітнього середовища;
- надання педагогам додаткової можливості пояснити студентам роль і місце інформаційних технологій в сучасному світі [6].

Одне з першорядних місць в змісті навчання в галузі інформатизації освіти займають питання доречного, виправданого і ефективного використання інформаційних і телекомунікаційних технологій в освіті.

Використання інформаційних технологій буде виправданим і призведе до підвищення ефективності навчання тоді, коли це використання відповідатиме конкретним потребам системи освіти, якщо навчання в повному обсязі без застосування відповідних засобів інформатизації неможливе або важке для сприйняття. Розглянемо групи потреб, що виникають в процесі навчання, та які можна вдовольнити за допомогою інформаційних та комунікаційних технологій.

До першої групи можна віднести потреби, пов'язані з формуванням у студентів певних систем знань. Такі потреби виникають при знайомстві із змістом відразу декількох дисциплін, при проведенні занять, що мають міжпредметний характер.

Друга група потреб визначається необхідністю оволодіння студентами репродуктивними вміннями. Потреби цієї групи виникають в ситуаціях, пов'язаних з обчисленнями, перевіркою і обробкою результатів обчислень.

Третя група потреб визначається необхідністю формування у студентів творчих умінь. Потреби цієї групи виникають при постановці і розв'язуванні задач на перевірку гіпотез, що висуваються. Сюди ж можна віднести і потреби, що впливають з необхідності моделювання процесів або послідовності подій. Це дозволяє студенту робити висновки про чинники, що здійснюють вплив на протікання процесів або подій.

А також потреби, що виникають в ході лабораторного експерименту. Це вимагає для свого проведення спеціального обладнання.

Четверта група потреб пов'язана з необхідністю формування певних особистісних якостей, виховання особистості. Наприклад, формування у студентів почуття відповідальності по відношенню до інших людей, до себе і власного організму [3].

Разом з вищенаведеними потребами для виправданого і ефективного використання інформаційних і телекомунікаційних технологій педагогам необхідно знати основні позитивні і негативні аспекти інформатизації навчання, використання електронних видань і ресурсів. Очевидно, що знання таких аспектів допоможе педагогам використовувати засоби інформатизації там, де вони мають найбільші переваги і мінімізувати можливі негативні моменти, пов'язані з роботою школярів та студентів з сучасними засобами інформатизації. В систему підготовки педагогів має бути включено й ознайомлення з можливими негативними наслідками використання засобів інформатизації.

Сучасні вчителі та викладачі багато чого повинні уміти. Так, зокрема, педагоги, які працюють в системі загальної середньої і вищої освіти, повинні знати:

- де і як знайти необхідні навчальні матеріали в телекомунікаційних мережах, уміти використовувати подібні мережі в різних аспектах навчання;
- як представити зміст навчальних предметів за допомогою мультимедіа-технологій;
- як застосовувати мультимедійні засоби навчання.

У той самий час виділяються специфічні вимоги, необхідні при роботі з сучасними засобами інформатизації і освітніми електронними виданнями. До числа таких вимог можна віднести, наприклад, знання викладачем дидактичних властивостей і умінь користуватися засобами ІКТ. Тому під час підготовки майбутніх вчителів необхідно звертати особливу увагу на формування інформаційно-технологічних компетентностей під час проведення будь-яких занять, в тому числі і з фундаментальних дисциплін. Інформаційно-технологічна компетентність заслуговує на особливу увагу тому, що саме вона дає можливість особистості бути сучасною, активно діяти в інформаційному середовищі, використовувати новітні досягнення техніки в своїй професійній діяльності.

П.В. Беспалов визначає інформаційно-технологічну компетентність як таку, що не зводиться до розрізнених знань і умінь роботи з комп'ютером. Вона є інтегральною характеристикою особи. Це передбачає мотивацію щодо засвоєння відповідних знань, здатність до розв'язання задач в навчальній і професійній діяльності за допомогою комп'ютерної техніки і володіння прийомами комп'ютерного мислення [1.С. 42].

Звернемо увагу на формування інформаційної і технологічної компетенцій та підходи до визначення рівня їх сформованості. А саме, будь-яке завдання і вправа, пропонується студенту в рамках компетентнісного підходу розцінюється і як діагностуюче, і як формуюче, тобто, пропонуючи виконати аналіз тексту студентам, викладач може виявити утруднення і рівень сформованості навичок, що є у підлітка. Проектуючи і використовуючи дану систему завдань, педагог може реалізовувати і диференційований підхід до студентів, оскільки система завдань включає декілька рівнів складності. Це дає можливість кількісно оцінити освітній результат.

При проведенні наших досліджень ми виокремили такі суперечності:

- на даному етапі спостерігається стрімкий розвиток інформаційних технологій і відставання у реалізації їх освітнього потенціалу в практиці навчання;

Ї сучасний фахівець, для того, щоб бути конкурентоздатним на ринку праці, повинен мати високий рівень сформованості інформаційних, комунікативних, комунікаційних та технологічних компетентностей, але у школярів та студентів вини сформовані на недостатньому рівні.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність використання особистісно орієнтованого підходу під час проведення занять з фундаментальних дисциплін та доцільність використання методів інтерактивного навчання для формування у студентів педагогічного інституту інформаційно-технологічних компетентностей.

Об'єкт дослідження: організація учбово-виховного процесу у ВНЗ.

Предмет дослідження: шляхи використання особистісно орієнтованого підходу під час проведення занять з фундаментальних дисциплін для формування у студентів інформаційно-технологічних компетентностей.

Гіпотеза дослідження: якщо в навчально-виховний процес підготовки педагога запровадити використання особистісно орієнтованого підходу під час проведення занять з фундаментальних дисциплін, то це дозволить здійснити підготовку майбутніх фахівців, що відповідає сучасним вимогам інформаційного суспільства, оскільки при цьому будуть створені певні умови для формування конкурентоздатного, компетентного педагога, здатного на реалізацію практичних завдань на високому професійному рівні.

Завдання дослідження:

- 1) вивчити, що розуміється під поняттями: «інформаційна компетентність», «інформаційно-технологічна компетентність», «ІКТ-компетентність»;
- 2) розглянути критерії оцінювання та методи дослідження рівня сформованості інформаційно-технологічних компетентностей;
- 3) визначити найбільш доцільні для використання на заняттях з фундаментальних дисциплін інтерактивні методи навчання для формування у студентів інформаційно-технологічних компетентностей.

При конструюванні діагностувальних і формувальних завдань для формування інформаційно-технологічної компетентності ми враховували розробки Загребіної М.Г., Плотникової А.Ю., Севостьянової О.В., Смирнової І.В. [4]. Автори підкреслюють, що «оцінка за допомогою компетентісно-орієнтованих тестових завдань істотно відрізняється від традиційної оцінки результатів освіти (знань, умінь...), оскільки вона не може здійснюватися виключно за допомогою завдань закритого типу, що вимагають однієї вірної відповіді. Тест на перевірку компетентностей не може вважатися вірним (валідним), якщо перевіряє не діяльність, а якусь інформацію (хай і про цю діяльність). Хоча окремі аспекти компетентностей можливо і доцільно перевіряти за допомогою закритих питань, необхідність відстежування нового результату освіти в цілому примушує фахівців звертатися до тестових завдань відкритого типу, які названі так тому, що відповідь на запитання цих завдань не може бути спрогнозований дослівно. Адже виконання завдань відкритого типу вимагає від того, хто вчиться, здійснення певної діяльності щодо пошуку необхідної інформації, для розв'язання виниклої проблеми або з оформлення результатів її вирішення. Таке завдання завжди вимагає розгорненої відповіді».

Нами було проведено діагностику рівня сформованості інформаційно-технологічної компетентності у студентів перших, третіх курсів різних спеціальностей (Педагогіка та методика середньої освіти. Фізична культура; Педагогіка та методика

середньої освіти. Початкове навчання; Соціальна педагогіка; Педагогіка та методика середньої освіти. Музика; Педагогіка та методика середньої освіти. Дошкільне виховання). Студентам було запропоновано такі завдання:

Ї тести «Чи вмію я організувати власну діяльність?...», «Як у мені розвинені загальнонавчальні інформаційні вміння?» [2];

Ї за запропонованою темою знайти в Інтернеті необхідну інформацію і скласти порівняльну характеристику знайдених об'єктів;

Ї за запропонованою темою знайти в Інтернеті необхідну інформацію і створити презентацію або фільм, що допомагали б її розкрити.

Проведені дослідження показали, що:

1) більшість студентів оцінюють свої вміння організувати власну діяльність на:

Ї початковому рівні, в середньому – 3,2%;

Ї середньому рівні, в середньому – 26,8%;

Ї достатньому рівні, в середньому – 64,6%;

Ї високому рівні, в середньому – 5,4%.

2) розвиненість загальноінформаційних вмінь на:

Ї початковому рівні, в середньому – 7%;

Ї середньому рівні, в середньому – 23,63%;

Ї достатньому рівні, в середньому – 63,37 %;

Ї високому рівні, в середньому – 6%.

3) вміння знаходити інформацію розвинені на:

Ї початковому рівні, в середньому – 10,95%;

Ї середньому рівні, в середньому – 44,81%;

Ї достатньому рівні, в середньому – 39,74 %;

Ї високому рівні, в середньому – 5,5%.

Треба звернути увагу на те, що навіть, коли студенти знаходять необхідну інформацію, вони не завжди розуміють як її правильно зберегти для подальшого використання.

4) вміння опрацювати інформацію розвинені на:

Ї початковому рівні, в середньому – 7,29%;

Ї середньому рівні, в середньому – 35,61%;

Ї достатньому рівні, в середньому – 47,34 %;

Ї високому рівні, в середньому – 9,76%.

Одержані результати дозволяють спланувати роботу на заняттях в вище зазначених групах таким чином, щоб студенти мали можливість розвивати свої вміння з організації власної діяльності та щодо знаходження та опрацювання інформації. Таким чином, це повинно сприяти розвитку загальноінформаційних вмінь, що сприяє формуванню інформаційно-технологічної компетентності.

Для більш ефективного формування у студентів певних груп компетентностей доцільно реалізовувати на заняттях основні принципи особистісно зорієнтованого навчання через впровадження інтерактивних технологій.

А саме, **принципи**:

- Ø максимального наближення навчального матеріалу до реалій життя;
- Ø постійної самооцінки учнями власної навчальної діяльності;
- Ø індивідуалізації навчання;
- Ø реалізації цілісного навчально-виховного процесу;
- Ø спіралеподібної будови навчального матеріалу.

Реалізація класичних принципів навчання сприяє вихованню особистості, здатної самостійно мислити, приймати рішення, яка вміє працювати з інформацією, спілкуватися та нести відповідальність за наслідки власних дій. Для досягнення цієї мети доречно використовувати інтерактивні технології навчання. Їх реалізація сприяє формуванню у студентів навичок думати, розуміти сутність речей, осмислювати ідеї і концепції і вже на підставі цього відшукувати потрібну інформацію, тлумачити її та застосовувати за конкретних умов.

Аналіз результатів використання інтерактивних технологій на заняттях з фундаментальних дисциплін дозволив дійти висновку, що найбільш ефективними та доцільними для використання є такі методи навчання (за Пометун О.):

- Ø метод смислового бачення;
- Ø метод евристичних питань;
- Ø «броунівський рух» або «навчаючи – вчусь»;
- Ø метод проєктів;
- Ø метод «ПРЕС»;
- Ø використання елементів «ажурної пилки» [5].

Саме вони допомагають формуванню, розвитку людини в людині й закладанню в ній механізмів самореалізації, саморозвитку, адаптації, саморегуляції, самозахисту, самовиховання й інших, необхідних для становлення самобутнього особистісного образу й гідного людського життя, для діалогічної взаємодії з людьми, природою, культурою, цивілізацією.

Зважаючи на вищезазначене, ми дійшли висновку, що під час викладання предметів з фундаментальних дисциплін майбутнім викладачам, особливо тим, хто викладає дисципліни гуманітарного напрямку, треба будувати заняття у такий спосіб, щоб вони сприяли формуванню у студентів інформаційно-технологічних компетентностей, а саме:

- для пояснення матеріалу на заняттях з математики чи фізики, при необхідності, можна використовувати мультимедійні засоби навчання;
- для більш глибокого розуміння студентами суті проблем, що вивчаються на заняттях, використовувати інтерактивні методи навчання;
- використовувати метод проєктів, пропонуючи студентам більш детально розглянути деякі теми для розуміння доцільності їх вивчення та можливості використання одержаних знань в подальшій професійній діяльності.

Це сприяє формуванню у студентів інформаційної культури; навичок роботи з прикладними програмами для створення навчальних засобів; ознайомленню з принципами використання мультимедіа-технологій для представлення змісту теми, що досліджувалася.

Список літератури: 1. *Беспалов П. В.* Акмеологический подход к формированию и развитию информационно-технологической компетентности государственных служащих. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ict.edu.ru/vconf/index.php?a=vconf&c=getForm&r=thesisDesc&d=light&id_sec=119&id_thesis=4330. 2. *Бухлова Н.* Як навчити учня вчитися: поради та рекомендації. – К.: Шк. світ, 2007. – 1287 с. – (Б-ка «Шк. світу») 3. *Горохова Р.И.* Проблемы формирования ИКТ компетентности будущих учителей, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.1s.ru/rus/partners/training/edu/conf8/th/gorr.pdf> 4. *Загребина М.Г., Плотникова А.Ю., Севостьянова О.В., Смирнова И.В.* Тести зовнішньої оцінки рівня

сформованості ключових компетентностей що вчать: Методична допомога для керівників і педагогів освітніх установ / Під ред. І.С. Фішман. – Вип. 2 – Самара, 2006.
5. *Пометун О., Пироженко Л.* Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посібник / За ред. О.І. Пометун. – Київ: А. С. К., 2004. – 192 с.:іл.
6. *Яциніна Н. О.* Формування інформаційно-технологічної компетенції майбутнього вчителя педагогічного університету. : Дис... канд. наук: 13.00.09 - 2008.
7. <http://zakon.rada.gov.ua/> - Постанова Кабінету Міністрів України від 7 грудня 2005 р. №11/53 – Про затвердження державної програми з інформаційно-комунікаційних технологій

В.О. Тюріна; І.В. Морквян

ШЛЯХИ ЇХ ФОРМУВАННЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ СФОРМОВАНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У СТУДЕНТІВ ВИЩІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

В даній роботі розглянута необхідність формування інформаційно-технологічних компетентностей у майбутніх вчителів на заняттях з фундаментальних дисциплін. Проаналізований рівень їхньої сформованості у студентів гуманітарного вузу. Розглянуто методи інтерактивних технологій, які можна використовувати на заняттях з фундаментальних дисциплін для сприяння формуванню у студентів інформаційно-технологічних компетентностей для подальшого використання у майбутній професійній діяльності.

И.О. Тюриня; И.В. Морквян

ПУТИ ИХ ФОРМИРОВАНИЯ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ УРОВНЯ СФОРМИРОВАННОСТИ ИНФОРМАЦИОННО-ТЕХНОЛОГИЧЕСКИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У СТУДЕНТОВ ВИСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ

В данной работе рассмотрена необходимость формирования информационно-технологических компетентностей у будущих учителей на занятиях по фундаментальным дисциплинам. Проанализирован уровень их сформированности у студентов гуманитарного вуза. Рассмотрены методы интерактивных технологий, которые можно использовать на занятиях по фундаментальным дисциплинам для формирования у студентов информационно-технологических компетентностей для последующего использования в будущей профессиональной деятельности.

I. Tyurina ; I. Morkvyan

PATHS OF THEIR FORMING AND DECISION OF LEVEL OF FORMED OF INFORMATIVE-TECHNOLOGICAL KOMPETENTNOSTEY AT THE STUDENTS VISSHIH OF EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS

The article deals with the necessity of the training of the future teachers' informative and technological competences during the basic disciplines studies. The level of their generation in the Professional activity of the students of the humanitarian institution of higher education has been

analyzed. The methods of the interactive technologies has been considered, which can be used during the basic disciplines studies for the training the students' informative and technological competence for the future usage in the future professional activity.

Стаття надійшла до редакції 28.01.2010

УДК 378.14

*М.Є. Паталаха,
М. Харків, Україна*

ПРОФЕСІЙНІ ЗНАННЯ, УМІННЯ ТА НАВИЧКИ ЯК КОМПОНЕНТИ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Сьогодні досить часто якість професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя розглядається через поняття “професійна компетентність”. У сучасній психолого-педагогічній літературі з проблеми професійної компетентності вчителя існують різні точки зору. Частіше за все дослідники визначають компетентність, як одну із сходинок професіоналізму, тобто як систему знань, умінь, навичок, способів діяльності, психологічних якостей, необхідних вчителю для здійснення педагогічної діяльності, виділяючи в структурі компетентності певний склад компонентів.

Дослідженню цього питання значну увагу приділили Т.Г. Браже, І.А. Зязюн, В.Ю. Кричевський, А.К. Маркова, В.О. Сластьонін, В.І. Журавльов, С.Б. Єлканов, Т.В. Новикова, Н.Ф. Тализіна, О.В. Овчарук, І.О. Зимня, Г.П. Щедровицький та ін.

Незважаючи на значну увагу дослідників до питання професійної підготовки студентів педагогічних ВНЗ, проблема формування професійної компетентності в майбутніх викладачів все ще залишається не вирішеною. Тому, процес формування професійної компетентності в студентів факультетів іноземної філології педагогічних ВНЗ є предметом нашого дослідження.

Метою даної роботи ми визначили розкриття значення та класифікація професійних характеристик викладача, визначення основних компонентів його професійної компетентності.

Професійна компетентність особистості є складним системним утворенням, основними елементами якої є: підсистема професійних знань як логічна системна інформація про навколишній і внутрішній світ людини, зафіксована в її свідомості; підсистема професійних умінь як психічних утворень, що полягають у засвоєнні людиною способів і технік професійної діяльності; підсистема професійних навичок – дії, сформовані в процесі повторення певних операцій і доведені до автоматизму; підсистема професійних позицій як сукупності сформованих установок і орієнтацій, відношення та оцінок внутрішнього і навколишнього досвіду, реальності і перспектив, а також домагань, які визначають характер професійної діяльності і поведінки фахівця; підсистема індивідуально-психологічних особливостей фахівця – поєднання різних структурно-функціональних компонентів психіки, які визначають індивідуальність, стиль професійної діяльності, поведінки і виявляються у професійних якостях особистості; підсистема акмеологічних інваріант – внутрішніх збудників, які обумовлюють потребу фахівця в постійному саморозвитку, творчості та самовдосконаленні.